

[Rytter.]

maaske mest maa bebrejde den nuværende højtærede Minister noget, nemlig at da vi her i Landstinget overdrog det kirkelige Udvalg at skaffe alle de Oplysninger, som forelaa med Hensyn til Anvendelsen af kirkelige Midler, saa gjorde den højtærede Minister, skønt han var Medlem af Udvalget, ja, saa vidt jeg ved, Medlem af Underudvalget, ikke opmærksom paa, at saadan er det sket med de sønderjyske Kirker. Vi har oplevet, at det ikke er kommet frem i det kirkelige Udvalg, men først her i Landstinget, paa Grund af, at der tilfældigvis var en Retssag paa samme Tidspunkt. Det mærkelige er altsaa, at i den samme Maaned, maaske i de samme Dage, da den højtærede Minister giver disse Oplysninger til Landsretten, bliver de ikke givet til det kirkelige Udvalg, som netop arbejder med dette Spørgsmaal.

Den højtærede Minister nævnte et tredje Navn, som han ogsaa mente vilde berøre mig smerteligt, idet han sagde, at Pastor Nedergaard burde egentlig have været til Stede her i disse Dage for at staa til Regnskab for sine Ord. Jeg ved det ikke, men jeg tror, Pastor Nedergaard med Glæde vilde have været her og set, hvilket Resultat der kom ud af hans Forespørgsel. Han kunde jo ikke dengang være inde i alle Forholdene, lige saa lidt som vi andre var det; vi maatte nøjes med at stille Spørgsmaal og søge at faa Svar, navnlig i Form af en almindelig Redegørelse. Og det er denne Redegørelse, vi destoværre savner endnu den Dag i Dag.

Anordningen af 24. Juni 1914 begynder med at sige, at de kirkelige Midler sorteres under tre Ministerier, Indenrigsministeriet, Justitsministeriet og Kirkeministeriet. Jeg tror nu, den højtærede Minister vil have vanskeligt ved at finde Tilfælde, hvor Justits- eller Indenrigsministeriet har optraadt paa lignende Maade, som Kirkeministeriet har gjort her, og dog er de tre Ministerier fuldstændig ligestillede paa dette Omraade. Jeg ved i hvert Fald fra den Tid, i hvilken jeg har haft med det at gøre, at der har foreligget Forespørgsler eller Indstillinger fra de underordnede Myndigheder angaaende kirkelige Midler, men jeg kan ikke huske, at der nogen Sinde er blevet givet en Ordre til de underordnede Myndigheder om, at de skulde gøre det og det, nej, der er kommet Indstillinger. Den højtærede Minister maa forstaa, hvordan man ser paa det ude i Befolkningen: naar der er oprettet Legater, der skal bestyres, hvad enten det nu er af Kommunen eller af en

privat Bestyrelse, kan saa virkelig den Omstændighed, at Midlerne staa under et Overtilsyn af den og den Minister, helt forrykke Forholdet? Jeg mener, at de Dispositioner, der her er blevet foretaget, har været meget uheldige, idet de har skabt et Præcedens, som utvivlsomt ikke har været tilsigtet — men det er altsaa faktisk skabt alligevel.

Jeg vil ogsaa gerne høre — for lige kort at vende tilbage til det, jeg sagde om de sønderjyske Kirker —, om Ministeren ikke kan forklare, hvorfor han ikke gjorde det kirkelige Udvalg opmærksom paa det skete, netop fordi det skete samtidig med, at der blev givet Oplysning til Landsretten. Der vilde i saa Fald have været en glimrende Anledning til at sige, at Appel vilde have gjort det samme. Nu er det, jeg spørger: Foreligger der noget i Ministeriet, og i saa Fald vil jeg bede den højtærede Minister om, ikke at dokumentere, men positivt at sige, hvad det er, der ligger i Ministeriet, som viser, at Appel hemmeligt for Finansudvalgene vilde have foretaget denne Disposition. Det er nemlig det, der er Spørgsmaalet.

Jeg har næsten ved alle de Dispositioner, jeg har nævnt, ogsaa nævnt Aars tallene, netop for at være saa loyal over for den nuværende højtærede Minister, som jeg overhovedet kunde, idet man deraf kunde se, at det var noget, der hørte Fortiden til. Og jeg vil oven i Købet gaa lidt videre, jeg vil sige, at selv om den højtærede Minister i Begyndelsen af sin Ministertid har foretaget lignende Dispositioner, skal han ikke høre et ondt Ord fra mig derfor, thi saa meget kender jeg til Forholdene, at jeg ved, at et eller andet tit kan være fremkaldt ved, at der er givet et Løfte af ens Forgænger, som man føler sig bundet af. Jeg vilde derfor være fuldt tilfreds, hvis den højtærede Minister snarest muligt vilde gaa bort fra den Maade at administrere paa og over til at administrere i Overensstemmelse med Lovene, som de er, og som de bør forstaaes.

Endelig kom den højtærede Minister med en Paastand, idet han sagde til Landstingets Medlemmer: Husk paa, for det første, at Kirkens Midler er intakte, og for det andet, at de kun er anvendt til kirkelige Formaal i Overensstemmelse med Anordningen af 24. Juni 1914.

Maa jeg først spørge, hvad den højtærede Minister egentlig mener med, at Midlerne er intakte, naar 3½ Mill. Kr. af Fællesfondens Hovedkapital staaar ude? Jeg hørte nok, at den højtærede Minister var optimistisk med Hensyn til, hvornaar Pengene vil